

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

26 Sicut enim corpus sine spiritu mortuum est, ita & fides sine operibus mortua est.

fides etiam ita est mortuum spiritu absque corpus quemadmodum
איננו דפגרא ולא רוחא מית הו הכנא אף הימנותא
est mortua operibus absque
דלא עברא מיתא הו :

CAP. III.

1 Nolite plures magistri fieri, fratres mei, scientes quoniam maius iudicium sumitis.

3 caput
נ קפלאון

Epiphaniam que post tertie in sabbatho vas
דחר בשבט דתלת דבתר דנחמ

2 In multis enim offendimus omnes. Si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir : potest etiam frano circumducere totum corpus.

scientes estote sed fratres mei inter vos sint doctores multi non
לא מניאא מלפנא נהוון בכון אחי אלא הויתון ידעון
omnes labimur enim multis obnoxij sumus p[er]titioni q[ui]busdam
דינא וימרא חובינון : סניאנא ניר משתרעוין כלן
qui potest perfectus vir est hic labitur non qui in sermone s[ed]

3 Si autem equis frana in ora mittimus ad consentiendum nobis, etiā omne corpus illorum circumferimus.

כל דמלתא לא שרע הנא איתוהי נברא נברא דמשכח
equorum in ora frana enim ecce corpus totum etiam subijcere
משעבר אף לבלה פגרה : הא ניר פגודא בפומא דרכשא
circumagimus corpus eorum & totum nobis subijcuntur ut regamus

4 Et ecce naues, cum magnæ sint, & à ventis validis minentur: circumferuntur autem à modico gubernaculo vbi impetus dirigentis voluerit.

רמון אף דנשתעבדון לן וכלהי גושמהון מהפכינון :
à vehementer venti eas agitant cum valide naues etiam
אף אלפא עשיתא כד דכירן להין רוחא קשיתא מן
qui gubernat illius voluntas quem prospicit in locu circumagitur eorum ligas
קסא ונורא מתנתפן לאתר דחאר עבניה דהו דמדרבר :

5 Ita & lingua modicum quidem membrum est, & magna exaltat. Ecce quantus ignis, quàm magnam flumam incendit.

ignis etiam & extollit se pusillum est membrum lingua etiam ita
דנא אף לשנא הדמא הו ועורא ומשתעלא אף נורא
& mundus est ignis & lingua incendit multos ramos cupias
ועורא ענא מניאא מוקדא : ולשנא נורא הו ועלמא

6 Et lingua, ignis est, & universitas iniquitatis. Lingua constituitur in membris nostris, que maculat totum corpus, & inflammat rotam natiuitatis, nostræ, inflammata à gehenna.

co-maculat in membris nostris sic cum lingua & ipsa est ramus veluti peccati
חטותא אף עבא הו והו לשנא כר איתוהי כהדמין מכתס
veluti que currunt genealogiaru n[ost]raru series & incendit corp[us] n[ost]r[u]m totum
לה לבלה פגרו ומוקד ובלהי דשרכתן דרהטין אף
ferarum nature enim omnes in igne ipsa etiam carere debent

7 Omnis enim natura bestiarum & volucrum & serpentium, & ceterorum domantur, & domita sunt à natura humana :

נעלא ויקד אף הו בנורא : כלהין ניר כינא דהיותא
nature subijciuntur & aride maris & reptilium & volucrum
ומרהתא ורחשא דימא ודיבשא משתעבדון לכינא
humane
ואנשותא :

NOVUM
TESTAMENTUM
A.
IV. etc.

26 ὡς ὁρᾷ γὰρ τὸ σῶμα χυαίς τοῦ θύματος ἐκέρχεται, ὕψω καὶ ἡ πίστις χυαίς ἢ ἐπιπέσει ἐν αἵματι.
Κεφ. 3.

I Μη πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μείζων κρίμα ἀποφύμασθε. 2 ὅτι ὅτι πᾶσι τοῖς ὄμοι
τες. εἰ τις ἐν λόγῳ ἢ π[er] αἵματι, καὶ τὸ π[er] αἵματι, καὶ ὅλοι τὸ σῶμα. 3 Ἰδοὺ ἡ πόλις ἡ
χαλινὸς εἰς τὸ σῶμα ταῖς ἀλλοίωσι παρῶς τὸ π[er] αἵματι ἀσπασίς ἡμῶν, καὶ ὅλοι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἡ μεταγγίλη. 4 Ἰδοὺ
καὶ τὰ πλοῖα τῶν κλημάτων οὐκ ἔστι, καὶ ἡ ἀσπασίς ἀσπασίς ἡμῶν, καὶ ὅλοι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἡ μεταγγίλη. 5 Ἰδοὺ ἡ πόλις ἡ
ὅρα ἡ τὸ θύματι βλάπτει. 6 καὶ ἡ γλώσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς σαρκίως. ὕψω ἡ γλώσσα καὶ ἀσπασίς τῶν ὄμοι
ἄλλω ἀνάπτει. 7 καὶ ἡ γλώσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς σαρκίως. ὕψω ἡ γλώσσα καὶ ἀσπασίς τῶν ὄμοι
ἀπλοῦσα ὅλοι τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸ σῶμα τῆς σαρκίως, καὶ φλογίζουσα τὸ σῶμα τῆς σαρκίως. 7 καὶ ἡ
τῶν ὄμοι ἀσπασίς τῶν ὄμοι καὶ ἀσπασίς τῶν ὄμοι, καὶ ἀσπασίς τῶν ὄμοι καὶ ἀσπασίς τῶν ὄμοι, καὶ ἀσπασίς τῶν ὄμοι καὶ ἀσπασίς τῶν ὄμοι.

hoc est malum ut eam domet potest non homo verò linguam
 8 לשנא דין אנש לא אשכח דנכבשויהי כישתא הו הדא
 benedicimus enim per ipsam mortis veneno est plenum coëretur quod non
 דלא מתתכסא מלא הו כמא דמותא 9 בה ניר מכרכנין
 Dei qui ad similitudinem hominis filij maledicim⁹ & per ipsū & Patri Dnō
 למריא ואבא ובה לישנין לבני נשא דנדמותא דאלהא
 non & benedictiones maledictiones exant ore ab & ex ipso facti sunt
 עבדין 10 ומנה מן פומא נפקין לושתא ובורכתא לא
 ex possibile est nunquid fiat ita ut hęc fratres mei oportet
 ולא אחי דהלין הכנא נסתערין 11 דלמא משכחא
 nunquid aut & amaræ dulces aquæ exant scaturigine vna
 חד מבויעא נפקון מיא הליא ומריא 12 או דלמא
 sic ficus vitis aut faciat ut oliuus fratres mei ficus potest
 משכחא תתא אחי דויתא תעבדי או נפתא תאנא הכנא
 quis est dulces ut fiat possunt falsæ aquæ non etiam
 אף לא מיא מלחיא משכחין דנתעבדון הליא 13 מנו
 puleris per conuersationes oportet ipse sic & eruditus qui sapiens ex vobis
 מנכון דחבים ורדא נהוא עבדויה בהופכא שפירא
 inter vos sic amarulentus liuor verb si manufacta in sapientia
 בחכמה מכיכתא 14 אן דין חסמא מריא אית בכון
 & mentiamini veritatem aduersus intumescatis ne in cordib. vris contentio aut
 או הרינא בלביכון לא תתהרתון על קושתא ותדנלון 15
 est sed descendit non supernis de sapientia hæc quoniam
 ארעניתא מן הושכא דנפשא ומן שאדא 16 איכא ניר
 enim vbi demonijs & à animæ cogitationibus à terrena
 דאית חסמא וחרונא תמן אף דלוחיא וכל מדס דביש
 & manufacta pace & plena est pura supernis quæ è verò sapientia
 חכמתא דין דמן לעל רביא הו ומליא שלמא ומכיכא
 est diuisione & absque bonis & fructibus & plena & obediens
 ומשתמעניא ומליא רחמא ופארא טכא ודלא פלנותא הו
 seminatur in tranquillitate iustitiæ autem fructus accipit non & facies
 ובאפא לא נסכא 18 פארא דין דודיקותא כשינא מודרעין
 pacem qui faciunt ijs
 לאילין דעבדון שלמא

8 Linguam tatem nullus
 hominum domare potest, in-
 quietum malum, plena veno
 mortifero.
 9 In ipsa benedicimus Deū
 & Patrem: & in ipsa maledi-
 cimus homines, qui ad ima-
 ginem & similitudinem Dei
 facti sunt.
 10 Ex ipso ore procedit bene-
 dictio & maledictio. Nō oportet,
 fratres mei, hæc ita fieri,
 11 Nunquid fons de eodem
 foramine emanat dulcem, &
 amaram aquam?
 12 Nunquid potest, fratres
 mei, ficus vvas facere, aut vi-
 tis, ficus? sic neque salsa, dul-
 cem facere potest aquam.
 13 Quis sapiens & disciplina-
 tus inter vos? Ostendat ex
 bona cōuersatione operatio-
 nem suam in mansuetudine
 sapientiæ.
 14 Quòd si zelum amarum
 habetis, & contentiones sunt
 in cordibus vestris: nolite
 gloriari & mendaces esse ad-
 uersus veritatem,
 15 Non est enim ista sapientia
 desursum descendens à Pa-
 tre luminum: sed terrena, a-
 nimalis, diabolica.
 16 Vbi enim zelus & con-
 tentio, ibi inconstantia, & om-
 ne opus prauum.
 17 Quæ autem desursum est
 sapientia, primùm quidem
 pudica est: deinde pacifica,
 modesta, suadibilis, bonis
 consentiens, plena miseri-
 cordia & fructibus bonis, non
 dicans, sine simulatione.
 18 Fructus autè iustitiæ, in pa-
 ce seminatur facientibus pacē.

8 השנא דין אנש לא אשכח דנכבשויהי כישתא הו הדא
 9 בה ניר מכרכנין
 10 ומנה מן פומא נפקין לושתא ובורכתא לא
 11 דלמא משכחא
 12 או דלמא
 13 מנו
 14 אן דין חסמא מריא אית בכון
 15 אף לא מיא מלחיא משכחין דנתעבדון הליא
 16 איכא ניר
 17 חכמתא דין דמן לעל רביא הו ומליא שלמא ומכיכא
 18 ובאפא לא נסכא
 לאילין דעבדון שלמא

